

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 04/L-074

**O SAVETODAVNIM SLUŽBAMA ZA POLJOPRIVREDU I
RURALNI RAZVOJ**

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

**ZAKON O SAVETODAVNIM SLUŽBAMA ZA POLJOPRIVREDU I
RURALNI RAZVOJ**

**POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Cilj**

1. Ovaj Zakon reguliše načela za organizovanje i sprovođenje aktivnosti savetodavne službe za poljoprivredu i ruralni razvoj u Republici Kosova, uređuje odnose između zainteresovanih interesnih strana u cilju razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

2. Podizanje opšteg nivoa znanja farmera, njihovih treniranje za uspešno upravljanje farme, povećanje prihoda u farmi, podrška u rešavanju problema vezanih za proizvodnju, ekonomskih i organizacionih pitanja za razvoj poljoprivrede, očuvanje prirodnih resursa,

životne sredine, praćenje naučnih dostignuća i trendova u EU, na osnovu zahteva tržišta.

Član 2 **Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeći značaj:

1.1. **Savetodavne službe**- saveti i konsultacije koje fizička i pravna lica pružaju za farme i poljoprivredno ruralna gazdinstva, koji ostvaruju njihove aktivnosti u poljoprivredim i ruralnim oblastima, Savetodavne usluge su takođe saveti i konsultacije pružane poljoprivrednim preduzećima koje razvijaju svoje aktivnosti u ruralnim oblastima;

1.2. **Sertifikat o kvalifikaciju poljoprivrednog i ruralno-razvojnog savetnika** - dokument koji potvrđuje dovoljni nivo dodatne stručne sposobnosti poljoprivrednog i ruralno-razvojnog savetnika;

1.3. **Dozvola za rad za Savetodavnu poljoprivredu i ruralnu službu** - dokument koji potvrđuje prava fizičkog i pravnog lica radi pružanja savetodavnih službi njegove registracije u registru Savetodavnih poljoprivrednih i ruralnih službi;

1.4. **Ruralne oblasti** - teritorije koje su prostire van graničnih teritorija grada, urbanih naselja koje se naročito bave sa poljoprivrednom proizvodnjom i ruralnim aktivnostima;

1.5. **Savetodavna aktivnost poljoprivrede i ruralnog razvoja** - celovitost aktivnosti koji cilja zadovoljavanje potrebe domaćinstva, individualnih farmi, grupe farmera i drugih poljoprivrednih i ruralnih preduzeća;

1.6. **Savetodavna Služba za poljoprivredu i ruralnog razvoju** - organizovanje zasnovan na zakonu, koja vrši savetodavne aktivnosti poljoprivrede i ruralnog razvojnog;

1.7. **Savetodavni specijalizovani stručnjak poljoprivrede i ruralnog razvoja** - lice koji ima validan profesionalni sertifikat i pruža savetodavne usluge;

1.8. **Savetnik za poljoprivredu i ruralni razvoj** - specijalizovani stručnjak za poljoprivredne i ruralno razvojne savete registrovan u postojeći aktuelni zakon za obavljanje savetodavne poljo-privredne i ruralno razvojne usluge;

1.9. **Informativni opštinski savetodavni centar** - kancelarije postavljene u opštini u kojoj farmeri mogu da dobiju informacije i savete o poljoprivredi i ruralnom razvoju;

1.10. **Ministarstvo** - relevanto Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja.

POGLAVLJE II SAVETODAVNA SLUŽBA

Član 3

Obaveze savetodavne službe za poljoprivredu i ruralnom razvoju

1. Obaveze savetodavne službe poljoprivrede i ruralnog razvoja su:

- 1.1. pružanje savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralni razvoj, kako bi olakšao i dalje samoiniciative farmera ruralnih zajednica;
- 1.2. porast nivoa znanja savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj tako da njihove usluge nude u potrebno vreme;
- 1.3. porast nivoa saznanja farmera i povećanje praktične sposobnosti u poljoprivredi i ruralni razvoj;
- 1.4. osposobljavanje farmera za upotrebu novih tehnologija radi unapređenja domaćinstva, povećanje prihoda od poljoprivrednih i nepoljoprivrednih proizvoda;
- 1.5. pružanje savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj za farmere koji obavljaju svoje aktivnosti u poljoprivredi na ruralnim područjima;
- 1.6. pružanje savetodavnih usluga nepoljoprivrednih preduzeća u ruralnim područjima ;
- 1.7. podrška omladini u ruralnim područjima, potsticanje i sprovođenje omladinskih programa;
- 1.8. monitoriranje raznih parametra u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- 1.9. podstrek farmera za usaglašenje njihove proizvodnje sa prirodnim uslovima regiona i zahtevima tržišta.

2. Savetnik za poljoprivredu je obavezan da:

- 2.1. savetuje farmere prema prioritetima koje su oni postavili u farmi i u udruženju;
- 2.2. prezentuje najbolje prakse menaždiranja biznisa farme, poljoprivrede i ruralne nepoljoprivredne preduzeća;

2.3. simulira farmere za upotrebu metode za poljoprivrednu proizvodnju koje omogućavaju očuvanje prirodnih izvora i plodnost zemljišta putem sprovođenja ekološke poljoprivrede i porast nivoa kvaliteta poljoprivrednih kultura i ruralnih proizvoda;

2.4. podstiče farmere na prilagođavanje proizvodnje sa uslovima i prirodnim okolnostima regiona i tržišta;

2.5. podstiče i podržava farmere na njihovu organizaciju u zadrugama i udruženja kao i njihovu podršku sa savetodavnim uslugama za poljoprivredu i ruralni razvoj;

2.6. podržava Ministarstvu u okviru implementiranja programa za ruralni razvoj i mere za direktna plaćanja putem davanja gubeta oko PRR i direktna plaćanja, informativne aktivnosti, podrška farmerima oko pripremanja aplikacija;

2.7. pruža savete za upotrebu novih tehnologija;

2.8. održava širenje informacija za poljoprivredu i ruralni razvoj za farmere i stanovništva ruralnih područja;

2.9. podržava proces saradnje između farmera.

Član 4

Organizovanje javnih i privatnih savetodavnih usluga

1. Za obavljanje aktivnosti savetodavnih usluga odgovorna je savetodavna služba za poljoprivredu i ruralni razvoj koja organizuje i obavlja savetodavnu uslugu po zakonu, zahteva farmera i zajednicu.

2. Savetodavna služba je javna i privatna.

Član 5

Organizovanje javnih savetodavnih usluga

1. Javne savetodavne službe organizovane su i nalaze se na:

1.1. Centralni nivo;

1.2. Opštinski nivo.

Član 6

Centralni nivo službe javnog savetodavanja za poljoprivredu i ruralni razvoj

1. Savetodavna služba centralnog nivoa za poljoprivredu i ruralni razvoj su u okviru Ministarstva uključuju i stručnjake relevantnih oblasti za vršenje savetodavnih službi.
2. Savetodavne službe prema stavu 1. ovog člana ovlašćeni su da:
 - 2.1. predlažu politiku savetodavne službe;
 - 2.2. vrše aktivnosti i obaveze savetodavne službe;
 - 2.3. učestvuju na izradi strategija;
 - 2.4. izradu godišnji, srednoročni i kratkoročni plan za savetodavnu službu;
 - 2.5. koordiniraju posao savetodavnih javnih i privatnih;
 - 2.6. koordiniraju i monitoriraju posao Domaćih i međunarodnih organizacija koje se bave savetodavnim službama;
3. Organizovanje, odgovornosti, obaveze i usluge savetodavnih usluga centralnog nivoa utvrđuju se podzakonskim aktom od strane Ministarstva.

Član 7

Opštinski nivo službe javnog savetodavanja za poljoprivredu i ruralni razvoj

1. Savetodavne službe opštinskog nivoa za poljoprivredu i ruralnom razvoju su organizovane u opštini prema utvrđenim kriterijumima donošene podzakonskim aktom Ministarstva.
2. Svaka opština mora imati po jednu kontaktnu tačku koja služi kao informativni opštinski savetodavni centar za poljoprivredu i ruralnom razvoju za dobijanje i praćenje saveta i informacija za farmere i zajednicu.
3. Svaka opština mora imati svoje savetnike za poljoprivredu i ruralnom razvoju koji pokrivaju zahteve prema zakonu.
4. Savetodavne opštinske službe moraju pridržavati utvrđenim pravilima i metodama prema ovom zakonu.
5. Savetodavne opštinske službe su odgovorne za utvrđene obaveze po članu 3 ovog zakona.
6. Odgovornosti, prava i ovlašćenja savetodavne opštinske službe utvrđuju se podzakonskim aktom donošen od strane Ministarstva.

Član 8

Privatne savetodavne usluge

1. Savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralnom razvoju može se pružati za poljoprivredu i ruralnom razvoju i od strane privatnih savetnika i fizička i pravna lica;
2. Privatne savetodavne usluge finansiraju se iz stvorenih prihoda od pružanih usluga i ostalih donacija;
3. Savetodavne privatne usluge obuhvataju sve aktivnosti utvrđene po članu 3. ovog zakona.

Član 9

Fizička lica

1. Fizičko lice koje pruža savetodavne usluge vezane sa korišćenjem državnih i međunarodnih fondova mora ispunjavati sledeće uslove:
 - 1.1. da ima potrebnu opremu za obavljanje savetodavne delatnosti;
 - 1.2. da imaju sertifikat od strane Ministarstva prema članu 17 ovog zakona;
 - 1.3. da budu registrovani u registar savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj.
2. Fizičko lice koja pruža savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralnom razvoju koje nisu povezane korišćenjem javnih ili međunarodnih fondova, moraju da se registruju u Registar Savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj .

Član 10

Pravno lice

1. Pravno lice koji pruža savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralni razvoj finansirane od javnih ili međunarodnih fondova, treba da:
 - 1.1. poseduje radnu dozvolu; i
 - 1.2. da bude registrovan u registru preduzeća za savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralni razvoj u Ministarstvu.
2. Pravno lice prema stavu 1 ovog člana mora ispunjavati sledeće kriterijume:
 - 2.1. da ima zaposlene najmanje dva (2) savetnika za poljoprivredu i ruralno razvoju koji poseduju važeće sertifikate prema članu 17 ovog zakona;
 - 2.2. da ima dovoljnu prostoriju i opremu za savetodavnu delatnost;

- 2.3. da imaju licencu za obavljanje delatnosti i savetodavne usluge izdatu od strane Ministarstva.
3. Pravno lice koji pruža savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralnom razvoju koje nisu povezane sa javnim i međunarodnim fondovima , moraju se registrovati u registru za Savetodavnih Usluga za Poljoprivredu i Ruralnom Razvoju .
4. Uslovi i procedure savetodavne službe pravnog lica prema stavu 1 ovog člana utvrđuju se podzakonskim aktom od strane Ministarstva.

Član 11

Metode davanja savetodavne usluge

1. Savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralnom razvoju za obavljanje njihovih aktivnosti za farmere i zajednicu upotrebe sledeće metode:
- 1.1. individualna metoda koja uključuje individualni rad s farmerima ili pravnim licama koji razvijaju aktivnosti u poljoprivredi i ruralnom razvoju ;
 - 1.2. metode rada radnih grupa sa farmerima; i
 - 1.3. metoda masivnog savetodavanja.
2. Savetodavnoj javnoj usluzi se zabranjuje da:
- 2.1. reklamira i promoviše kompanije semena, hemijskih đubriva, preparate za zaštitu bilja, poljoprivrednu opremu i slično. Oni mogu davati informacije oko sličnih vrsta proizvoda.
3. Zabrana prema stavu 2 ovog člana ne važi u slučajevima izložba ili demonstracije na terenu s učešćem najmanje jednog drugog predstavnika koji predstavlja svoje proizvode.
4. Sprovođenje radnih metoda savetodavne službe uređuje se podzakonskim aktom donošene od strane Ministarstva.

Član 12

Individualna metoda

1. Metode individualnog savetodavanja su savetodavne metode intenzivnog rada. Pomenute metode mogu se sprovoditi u obliku obilaska farmi, praktične metode demonstriranja kao i farmeri koji se obrate kancelariji savetnika.
2. Savetnik može pružati savete za korisnika i preko telefona, faksa, e-mail-a, u slučaju kada je problem identifikovan.

Član 13

Metoda u formi grupacije

1. Metoda u formi grupacije sobezbedi veće angažovanje korisnika savetničkih usluga.
2. Vrste savetovanja u grupama mogu biti različite: u obliku stručnih predavanja, diskusija, dani polja, demonstracije, štampanih i elektronskih medija, savetovanje u grupama u centrima treninga za farmere, farme demonstriranja, eksperimentalnih rezultata, nove radne tehnike, stručne eskurzije i zajednička putovanja.
3. Grupa korisnika savetodavne usluge mogu se organizovati u grupama od interesa za proizvodnju, preradu, u obliku udruženja, zadruga ili drugog oblika organizovanja.

Član 14

Metode masivnog savetovanja

1. Masivna savetodavna služba može se razviti putem masivnih elektronski i pisanih medija
2. Savetnici po potrebi za svoj rad mogu upotrebiti štampane i elektronska medija, lokalna radija i televizijske stranice. Saveti u medijima treba da budu jasni, kratki i sadržajne.

Član 15

Finansiranje savetodavnih usluga

Savetodavna služba se finansira iz budžeta Kosova, opštinskih budžeta, kao i drugih izvora kao što su: granti, međunarodne donacije, fondova programa i međunarodnih projekata, dobrotvornih donacija i drugih izvora finansiranja koje nisu zabranjene važećom legislatrom.

Član 16

Izveštavanje

1. Svi pružatelji savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj, uključujući privatne savetnike, pravne i fizičke osobe moraju da podnesu izveštaje u Ministarstvu.
2. Oblik i način izveštavanja utvrđuje se podzakonskim aktovima donošene od strane Ministarstva.

Član 17

Certifikat o pružanju savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj u vezi korišćenja javnih i međunarodnih fondova

1. Za pružanje savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj, u vezi javnih i međunarodnih fondova, savetnici moraju posedovati sertifikat.
2. Sertifikat dokazuje da fizičko lice koji vrši poslove javnog ili privatnog savetnika završili treninge prema članu 21 ovog zakona i on/ona morao je završiti stručni ispit savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj na osnovu kojeg dozvoljava izvršenje savetodavnih usluga.
3. Sertifikat se izdaje za pet (5) godine uz mogućnost produženja, osim ako je drugačije zakonom utvrđeno.
4. Oblik, sadržina i procedura izdavanja stručnog ispita i sertifikata utvrđuje se zakonom i podzakonskim aktovima donošene od strane Ministarstva.

Član 18

Licenca za pravna lica o pružanju savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj u vezi javnih i međunarodnih fondova

1. Pravna lica koji koriste javne i međunarodne fondove moraju biti licencirani od strane Ministarstva.
2. Zahtevu za licenciranje priloženi su sledeće dokumentacije:
 - 2.1. Sertifikat za registraciju;
 - 2.2. Sertifikat savetnika;
 - 2.3. da ima najmanje dva zaposlenih savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj u pravnom entitetu;
 - 2.4. dokaz da ima prostora i opremu za održavanje savetovanja i treninga.
3. Važnost licence je pet (5) godine uz mogućnosti produženja.
4. Oblik, sadržina i procedura izdavanja licence za pravno lice utvrđuje se podzakonskim aktom od strane Ministarstva.

Član 19

Registracija pravnih lica savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj

1. Ministarstvo vodi Registar pravnih lica savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj.

2. Pravna lica koji pružaju savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralni razvoj moraju aplicirati za registraciju u registar prema stavu 1 ovog člana.
3. Ministarstvo nakon utvrđivanja da su ispunjeni uslovi donosi odluku za registraciju pravnih lica u Registar.
4. Ministarstvo donosi odluku da izbriše iz registra savetodavnih usluga za oljoprivredu i ruralni razvoj pravo lice u slučajevima:
 - 4.1. ukoliko pravna osoba podnosi zahtev za brisanje iz registra;
 - 4.2. ako se utvrdi da pravno lice ne ispunjava zakonom utvrđene uslove za pružanje savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj;
 - 4.3. ako se utvrđuje da je pravno lice podnosio netačne podatke za registrovanje u registar savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj o pružanju ovih usluga.
5. Opis oblika, sadržine i uslove za vođenje Registra pravnih lica savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj utvrdiće se podzakonskim aktom od strane Ministarstva.

Član 20

Registar savetnika savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj

1. Ministarstvo vodi savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj.
2. Pravna lica koji pružaju savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralni razvoj moraju aplicirati za registraciju u registar savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj prema stavu 1. ovog člana.
3. Oblik, sadržina i propisani uslovi za vođenje Registra savetnika savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj utvrdiće se podzakonskim aktom od strane Ministarstva.
4. Ministarstvo nakon utvrđivanja da su ispunjeni uslovi donosi odluku za registraciju fizičkih lica u Registar.
5. Informacija za svako fiziko lice u registar savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj takođe mora sadržati informacije dali lice ima sertifikat za pružanje savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj u vezi korišćenja javnih i međunarodnih sondova prema članu 17 ovog Zakona.
6. Ministarstvo donosi odluku za brisanje iz registra savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj fizičko lice u slučajevima:
 - 6.1. ukoliko fizičko lice podnosi zahtev za brisanje iz registra;

6.2. ako se utvrdi da registrovano fizičko lice ne ispunjava zakonom utvrđene uslove za pružanje savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj.

6.3. ako se utvrđuje da je fizičko lice podnosio netačne podatke za registrovanje u registar savetodavnih usluga za poljoprivredu i ruralni razvoj o pružanju ovih usluga.

Član 21

Program treninga za savetnike

1. Osobe koji apliciraju po prvi put za polaganje stručnog ispita za savetnika , obavezni su da podležu određenom teoretskom i praktičnom programu , a zatim se sertifikuju za savetnika za određenu oblast. Po prvi put sertifikacije, troškove polaganja ispita pokriva budžet kosova ili neki grant od donatora.
2. Sertifikacija savetnika vrši se u cilju osvežavanja znanja dostignuća razvojem novih tehnologija za razvoj poljoprivrede i ruralnog razvoja.
3. Savetnik mora pohađati treninge svake pet (5) godine, sa ciljem polaganja ispita i njegovo ili njeno certificiranje. Troškovi treninga za drugi put i ostalih puteve snosi podnosilac aplikacije ili bilo koji drugi fond obezbeđen za ovu namenu.
4. Program za sertifikaciju savetnika izrađuje se od strane Ministarstva .

Član 22

Plan treninga za savetnike

1. Ministarstvo sastavlja i implementuje godišnji plan program treninga za savetnike za poljoprivredu i ruralni razvoj .
2. Plan iz stava 1. ovog člana implementira se u cilju ostvarivanja i sprovođenja novih tehnologija.
3. Oblik i sadržina plana treninga, utvrđuje se podzakonskim aktom Ministarstva.

POGLAVLJE III KAZNE NE ODREDBE

Član 23 Prekršaji

1. Kaznom od petsto (500) € do hiljadu (1.000) €, kažnjava se za prekršaje fiziko lice ukoliko:

1.1. pruža savetodavne usluge za poljoprivredu i ruralni razvoj u suprotnosti sa članom 9 ovog Zakona;

1.2. ne dozvoljava kontrolu izvršene aktivnosti predstavljeni u planu rada, član 16 stav 1. ovog Zakona;

1.3. pruža savetodavne poljoprivredne i ruralno razvojne usluge vezano sa javnim i međunarodnim fondovima bez ispunjavanja utvrđenih uslova u članu 22 ovog zakona;

1.4. nije registrovan u registar savetnika za poljoprivredu i ruralni razvoj prema članu 20 ovog zakona.

2. Kaznom od hiljadu (1.000) € do pet hiljada (5.000) € kažnjava se za prekršaje pravno lice ukoliko :

2.1. pruža savetodavne usluge za poljo-privredu i ruralni razvoj u suprotnosti sa članom 10 ovog zakona;

2.2. ne dozvoljava kontrolu izvršene aktivnosti predstavljeni u planu rada, član 16 stav 1. ovog Zakona;

2.3. nije snabdeven licencom prema članu 18 ovog zakona;

2.4. nije registrovan u registar savetodavnih usluga za poljoprivredu pravnih lica prema članu 19 ovog zakona.

3. Kaznom od petsto (500) € do dve hiljade (2.000) € kažnjava se za prekršaje odgovorna osoba pravnog lica ukoliko:

3.1. pravno lice za kojeg je on odgovoran bavi se savetodavnom delatnošću suprotno zakona;

3.2. pravno lice prouzrokuje štetne posledice sa savetničkom službom.

4. Sve prihode prikupljene od kazne moraju se prolivati u kosovski budžet.

POGLAVLJE IV ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24 Sprovođenje

Za Sprovođenje ovog zakona, Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja u roku od dvanaest (12) meseci od dana stupanja na smagu ovog zakona donosi podzakonske aktove.

Član 25 Zavisnosti od budžetskih

Institucije koje su pod uticajem ovog zakona, u skladu sa budžetskim mogućnostima dozvoljenim godišnjim zakonom o budžetu, ispunjavaju svoje obaveze.

Član 26

1. Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja formira komisiju za nadzor i koordinaciju poslova savetodavnih službi za poljoprivredu i ruralni razvoj .
2. Sadržaj, rad i ovlašćenje komisije iz stava 1. ovog člana, utvrđuju se podzakonskim aktom Ministarstva.

Član 27 Stupanje na smagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u “Službeni List” Republike Kosovo.

**Zakon br. 04/L-074
15 februar 2012.god.**

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI